



stoomboterfabriek



kaas onder de kaaspers



boter maken



kaasbascul

foto: Marjole Bak

foto: Henk Bootsma

museum it Tsiispakhûs

DE MELKSTAKING 1943

In 2025 is in museum it Tsiispakhûs in Wommels in het kader van 80 jaar Vrijheid de tentoonstelling 'De Melkstaking 1943' te zien.

Arbeiders leggen 30 april 1943 massaal het werk neer. En boeren – gewoonlijk afkerig van stakingen – leveren geen melk meer aan de zuivelfabriek. Ze laten hun melk in de sloot lopen of verkopen deze aan burgers. Daarom heeft deze staking in Friesland de naam 'De Melkstaking' gekregen.

De Duitse bezetter reageert furieus en grijpt met harde hand in. Het standrecht wordt ingevoerd en wie dan nóg staakt wordt doodgeschoten. Ondanks dat de staking geldt als de grootste uit de Nederlandse geschiedenis, wordt deze vaak de 'vergeten staking' genoemd.

Met fragmenten uit dagboeken van drie geëxecuteerde stakers en ervaringen van ooggetuigen maakt u in deze tentoonstelling kennis met hun verzet en hun lot.



verzet en verraad melkstaking 1943



DE 1943 MELKSTAKING



Naast de tentoonstelling 'De Melkstaking 1943' is op de bovenverdieping de vaste expositie te zien. Boeren, en later de vele melkfabrieken in en rondom het dorp Wommels produceerden kaas. In ons kaaspakhuis lagen vooral Edammer kazen te rijpen. De eigenaar van dit kaaspakhuis - de kaaskoopman Leendert Feitsma - die in het markante woonhuis ernaast woonde, kocht deze kazen op.

U zult in het museum nog de sfeer van een kaaspakhuis van vroeger ervaren terwijl u de bereiding van boter en kaas van toen en nu volgt. Opvallend is dat de bereiding nog hetzelfde is, maar de arbeidsomstandigheden niet. Oude foto's en films illustreren, samen met de modelstoomboterfabriek uit 1910, het gebruik van de voorwerpen en het werk van de arbeiders. En wat is het verschil tussen Goudse en Edammer kaas? En wat gebeurt er in een kaaspakhuis, hoe lang moet kaas rijpen voordat je deze in de winkel kunt kopen? Na uw bezoek laat u zich de kaas niet meer van het brood eten!



- geopend van 1 mei t/m 2 november 2025 (zie ook onze website)
- donderdag t/m zondag van 13.30 tot 16.30 uur
- entree € 5,00 p.p.
- gratis rondleiding voor groepen op afspraak
- groepsbezoek mogelijk buiten openingstijden
- oplaadpunt e-bikes tijdens openingsuren
- alleen begane grond rolstoel toegankelijk
- voor kinderen speurtocht, digitale quiz en puzzel

Ald Hiem 2 - 8731 BR Wommels
tel. 0515 - 331408 b.g.g. zie de website
info@tsiispakhuis.nl - www.tsiispakhuis.nl

Maarten Bos grafisch ontwerp & webdesign Wommels



museum
it Tsiispakhûs
Wommels